

3- رېښخراوهی جهماوره کرېکاران و توپزه بېبشه کانی تری کۆمهلگا، جا چ ناویان نه قابه سهندیکا یان شوراو چ ناویان یه کیتیبه شورشگیره کان، یان رېښخراوهی سهر به خۆی ژنان و لاوان و خویندکاران و فرمانبه ران و وهرزیران... بیټ، رېښخراوهی خۆیه خۆی دابراو له بزوتنه وه کۆمه لایه تی و سیاسیه کان نین و رېښخراوهی سهر به خۆی جهماوره له دنیا دا بوونی نییه.

4- هه موو رېښخراوه جهماوره کانی کرېکاران و توپزه مه حرومه کانی تری کۆمه لگا، له گه ل ته وه دا که له باری رېښخراوهیه وه، ده کریت سهر به خۆ بن و زور به شیان له و باره وه سهر به خۆن، به لام له باری سیاسی و ناسۆو سونه تی خه باتکارانه وه سهر به بزوتنه وه و سونه تیکی سیاسی کۆمه لایه تی و چینایه تی دیار بیکراون.

5- له سه راسه رای دنیا داو له میژووی دور و دریزی کۆمه لگای چینایه تی تا ئیستادا، رېښخراوهی جهماوره ی " ههر ناویکی بویت " نه بونه ته جیگره وه ی حزب و هه رگیزیش ده سه لاتی سیاسی یان به ده سه ته وه نه گرتوه و ده له تیک و ولایتیک نییه که ده سه لاته که ی له ریگای نه قابه یان سهندیکا و یان شورا کانه وه، به ده سه ته وه کیرا بیټ. ئیمه شاهیدی شۆرش نه قابی یان سهندیکای و شورایی نین. ئیمه شاهیدی ده وری به رچاوی ته وان هه مین له باشتر کردنی ژیان و گوزهران، ریفۆرمی نابوری هندی جار ریفۆرمی سیاسیش، وه له یه کخستنی سنفی کرېکاران توپزه کۆمه لایه تیه کان، وه نه خشیان له پرۆسه ی شوریدا و ته نانه ت شاهیدی ده وری ده سه لاتی شورا کاین، به لام شاهیدی ته وه نین ته و رېښخراوه جهماوره یانه. له مه یدان ی سیاسه تدا و له کیشمه کیشی ده سه لاتا نوینه رایه تی ته واوی خه لکی کرېکاری و زه جمه تکیشیان کرد بیټ و توان بیټیان ته م هتزه فراوانه کۆمه لایه تی یه که بو شۆرش پیویسته ریکبخت و رینوینی بکات. ته مه ئیتر کاری حزبی سیاسیه، و حزبه سیاسیه کان که کۆمیته حزبی یان فراکسیونی خۆیان له ناو ته و رېښخراوه دا دامه زانده وه، و رېښخراوه جهماوره یه کان یان ناسۆدار کردوه، رینوینیان کردوه..... رابه ری شۆرش و رابه رینه کان یان کردوه رېښخراوهی جهماوره یه کان ییش به شیک بوون له چواچیه و مسته لزه مات ی ته م شۆرش و رابه رینه یان ته لگۆی به ریه بردنی و ئیداره ی کۆمه لگا، که حزبی سیاسی سازده رو ربه ری بووه.

ته مرۆ خۆد زینه وه له حزب و حزبا به تی، له کۆمه لگای کوردستاندا و ره بینان یان بو رېښخراوهی جهماوره ی په یوه ندی به دور و واقعه ته وه هیه، یه که م ته وه یه که ته وان ته و که سانه ن که تانیستا له ژیر هازوه و ژو ته و ژمی دژی ته حه زوبی به ری بو ژروازی دهر نه هاتوون که به شکستی بلۆکی شه رق نه خشه مه ندانه ده ستی پیکرد، تا حزبا به تی و ته حه زوب له ژیان ی سیاسی و کۆمه لایه تیدا، بیکاری گه رو ته نانه ت زیاده نیشان بدن. هاوکات کارنامه ی ته حزبا ی قه ومی و دینی کوردستان، به ده سه لاته به ده ست و که نارخراوه به راستی هینده قیتره وه که خه لکانیکی والیکردوه که قیتر بکه نه وه له حزب و ژیان ی حزبی. کاتیک حزب له وه سیله یه که وه ته بیته نامانچ بو لوشدان ی ناشکرای دا هاتی خه لک، ته بیته پسوله ی دامه زانندن و کار ده سه کوه تن و نان په یدا کردن، ته بیته گورز بو ته وان ی نا به په یام و کار کردی ده لین، ده بیته کۆمپانیا بو پاره کۆکره وه سوال کردن، ده بیته ده سه ته مۆی حزبی له خۆی گه وره تر، ده بیته ته شریفات و..... تاد. ته مانه ن که وای له به شیک له خه لک کردوه دژی حزب و حزبا به تی بن.

به لام له گه ل ته م راستیه شدا هه یچ له وه رۆشن تر نییه که کۆمه لگای کوردستان کۆمه لگایه کی حزبی داگره.

ته گه ر قبولمانه میژووی واقعی، میژووی ململانی و کیشمه کیشی چینه کۆمه لایه تیه کانه، و هه ر کام له م چینه کۆمه لایه تیه ش هه لگری سونه ت و شیوازی خه باتکارانه ی خۆیان. ته و حزبی سیاسیش چواچیه و نامرزی چینه کۆمه لایه تیه کانه له پیناو زالکرنی ناسۆ و نامانچی خۆیان به سه ر ته واوی کۆمه لگادا.

هه ر ته م بنه ما واقعه یه شه وای کردوه کۆمه لگای کوردستان چه ندین حزبی سیاسی قه ومی ره وتی دینی تیدا هه بن، حزبه سیاسیه قه ومیه کان به هه موو ره وت و لایه نه کانیه وه، به میلیتانت و ته قلیدی و به ناو لیبراله وه، به محافه زه کارو ریفۆرمسته وه، به ده سه لاتندارو بیده سه لاته وه، به گه وره و بچو که وه، به پییشینه ی میژووی کورت و دریزه وه، نوینه ری ره وتی کۆمه لایه تی یه ک بزوتنه وه ی چینایه تی کۆمه لگای کوردستان له قالبی ته حزبا ی جیا جیادا، که چینی سه رمایه داری کورده. و ده یان و سه دان رېښخراوهی جهماوره ی و پیسه یی جۆراوجۆریشیان له چوارچیه ی هه مان ناسۆی سیاسی و بزوتنه وه که ی خۆیاندا سازداوه.

ته مرۆ باسی پیکه یانی حزبیکی سیاسی له کوردستانیش، باسی پیکه یانی حزبیکه که نوینه ری واقعی به شی پیشه و ی چینی کریکارو ره وتی به رابه رخواز و یه کسانیه خواز و ه حزبی ریکخه ری شۆرش کریکاری بیټ له کوردستاندا بو گرتنه ده ستی ده سه لاتی سیاسی. له و چوارچیه یه شدا ده ستردنی بو ریکخستنی کریکاران و توپزه بېبشه کان له رېښخراوه جهماوره ی و پیسه یه کانی خۆیاندا کۆمه ک کردن و ناسۆدار کرن و رینوینی کردنیان ته کیکی حه یاتی یه.

دیاره هیتانه نارای ته م باسه و خستنی به رده م رای گشتی نه بو ریفراوند مه نه بو ته وه شه جه ده لیکی نایدۆلۆژی به دوادابیت، به لکه باسیکی سیاسی یه بو پیدایسته کی سیاسی، بو یه من خۆم نادم له هه یچ باسیکی نایدۆلۆژی و تیوری. به لام دیسان پیشوازی ده که م له هه ر ره خنه و پیشنیارو تیبینی و جه ده لیکی سیاسی.

به لام به پیویستی ده زانم له په یوه ند به کۆمۆنیزمی مارکس و کۆمۆنیزمی کریکاریه وه هه ندیک شت بلیم، چونکه زۆریک له هاوری و دۆستانی خۆشه ویست له و باره یه وه، نارۆشنیان هیه یان لیکدانه وه یان ته وه یه که کۆمۆنیزمی مارکس له گه ل کۆمۆنیزمی کریکاری دوو بزوتنه وه و دوو ره وتی پیک نا کۆکن.

من بۆ ۋەلامى ئەو ھاورىيانە بەۋەلامىكى خۇدى مەنصورى حەمەت دەست پىدەكەم كە لە پەيۋەندەدا دەلىت ".... من (كۆمۇنىزمى كرىكارى) بە جىڭگى وشەى (كۆمۇنىزم) بە كاردىنم. چونكە ئىستا ئىتر وشەى كۆمۇنىزم ئەو خەسلەتە چىنايەتتە تايىتە ناگەيەنى كە لەكاتى بلاۋونەۋەى مانفىستى كۆمۇنىست لە سالى 1848 دا بوۋى. ئەوكات ماناى وشەى كۆمۇنىزم لەگەل سوسىيالىزمى كرىكارى يەك بوۋى. ئەنگلس ئەوكات ھۆى ھەلبۇزاردنى ئەم ناۋە بۆ ئالاىك كە بە مانفىست بەرزىان كىرەۋە رىك ھەر ناۋا باس دەكات. ماركس و ئەنگلس بۆ نىشاندانى دوورى و جياۋازىيان لەگەل كۆمۇنىزمى غەيرە كرىكارى زەمانى خۇيان نىۋىكىيان ھەلبۇزارد كە بزوتنەۋەى سوسىيالىستى كرىكارى لەسەرخۇى دانابوۋى. ھەر وشەيەكى مانفىستى كۆمۇنىست سەبارەت بەۋەى كەتەمە بەيانىيەى سوسىيالىزمى كرىكارى يە و ئەم جەردەيانە تايىتە چىنايەتتە يە سەبارەت بەدنىۋا كۆمەللى مەۋجود و سوسىيالىزمە مەۋجودەكان دەللى چى. ئەگەر ئەمەرز ماركس و ئەنگلس زىندوبونايەتەۋە و دىتبايان كە چۆن ناۋى كۆمۇنىزم لەلايەن رەۋتە نارەزايەتتە يە شىۋە سوسىيالىستەكانى چىنەكانى ترەۋە بەدەستەۋە گىراۋە، بىگومان فكىركىيان بەحالى نىۋى مانفىستى كۆمۇنىست و بەۋەى كۆمۇنىزم دەكرەۋە. رەنگە ۋەكو من سەفتى كرىكارىيان لى زياد كىردبا....."

ۋە لەۋەلامى پرسىيارىكى تردا دەلىت ".... كۆمۇنىزمى كرىكارى بىگومان لەبارى فكىرى و تىئورىيەۋە ھىچ شىتەك جگە لەماركسىزم، بەۋجۇرەى كە لەكلاسىكەكانى ماركسىزم ۋەردەگىرى، نىيە... **"

بۆيە ھىچ لەۋە رۆشنتى نىيە كە كۆمۇنىزمى كرىكارى ھەمان كۆمۇنىزمى ماركسە. مەنسورى حەمەت ۋەكو يەكىك لەبەرچاۋترىن و بەرجەستەترىن رابەرى كۆمۇنىزمى ماركس " كۆمۇنىزمى كرىكارى " لە نىك بە سى دەھە لە ژيانى سىياسىدا تۋانى كۆمۇنىزمى ماركس، ئەو كۆمۇنىزمەى بەدۋاى شكىستى شۆرشى ئۆكتۇبەردا، لەتاكامى زالبونى ناسىونالىزم و رىفۇرمىزم لەروسىادا، پاشانىش لەلايەن بلۆكى بەناۋسوسىيالىستى رۈحە شۆرشگىرانەكەى دەكىشرا، و لەلايەن بزوتنەۋە بۆرژوازيەكانەۋە بەدەستەۋەگىرا بۆ ئامانجى ترو بەرژەۋەندى تر، بىۋىتتەۋە.

ۋە تۋانى كۆمۇنىزمى ماركس بەۋىنەى بزوتنەۋەى نارەزايەتتە كرىكارى، و ماركسىزم ۋەكو پەرچەمى فكىرى و تىۋورى ئەم بزوتنەۋەى بۆ رزگارى ئىنسان و بەشەرىيەت كە شۆرشى كرىكارى ئەنجامى ئەدات، بگىرىتەۋە سەر پايە ئەساسىيەكانى خۆى.

ھەر لەۋراستايەدا مەنسورى حەمەت لەۋە تەمەنە كورتەيدا خەرمانەيەك لە ئەدەبىياتى خستە سەر خەرمانى ماركسىزم و كۆمۇنىزمى ماركس، چاۋگىرانىكى خىرا بەسەر ژيانى سىياسى و خەباتكارانەى مەنسور حەمەتدا نىشان ئەدات، كە كۆمۇنىزمى ماركس لەۋسەردەمەدا لەلايەن ئەۋەۋە نۆپنەرايەتتە كرا، لەلايەن ئەۋەۋە لىكەندەۋەى ماكسىستى بۆ ئالوگۇرۇ روداۋەكانى ئەم سەردەمە كرا، و لەلايەن ئەۋەۋە چەندىن ئىزافە كرايە سەر خەرمانەى ماركسىزم، نوسراۋەى جياۋازىيەكانى ئىمە، دەۋلەت لەسەردەمەكانى شۆرشدا، رەخنەى سوسىيالىستى لە تاقىكرەنەۋەى سۆفىيەت، تا دەكات بەباسەكانى رىكخستى كرىكارى و جەماۋەرى و سىمىنارەكانى كۆمۇنىزمى كرىكارى و بەرنامەى كۆمۇنىزمى ماركسى ئەم سەردەمە مانفىستەكەى " يەك دىناى باشتىر "، تادەكاتە رۋانگەۋ لىكەندەۋەكانى لەپەيۋەند بە 11 سىبەتەمبەر... تاد، لە پال بەشدارى چالاكانەۋە بەكرەۋەى لەبزوتنەۋەى كۆمۇنىزمى كرىكارىدا و نەخشى رابەرى ئەۋە لە پىكەتتەنى حزبى كۆمۇنىستى كرىكارى و عىراق و ئىران... تاد، ئەۋە ئىزافەكارىيەنى كرى، ئەۋە نەخشە ھەرگىز لەپىرنەچۋەۋەى كەئىتر لەم سەردەمەماندا باسى ماركسىزم و كۆمۇنىزم بەبى باس و نەخشى ھەمەلانەۋە پركتىكى شۆرشگىرانەى مەنسورى حەمەت، ناتەۋاۋ دەبىت، من سەرنجى ھەموۋ ئەۋە ئىنسانانەى خۇيان بە چەپ و كۆمۇنىست و ماركسى دەزانن، رادەكىشم بۆتەۋەى بچن چاۋبىخىشەنەۋە بەئەدەبىياتى كۆمۇنىزمى كرىكارى، كۆمۇنىزمى ماركس "مەنسور حەمەت" دا. بۆتەۋەى نەخشى رابەرى مەنسور حەمەت لە بەكارهينانى مېتۇدى ماركس و ئىزافەكانى بۆى لە دىناى دۋاى ماركس و دىناى دۋاى لىنن و شكىستى شۆرشى ئۆكتۇبەرو دىناى دۋاى 11 سىبەتەمبەرۋە بەيەكدادانى قوتبى تىرۇرستەكاندا، بەرۇشنى بىينن.

بۆيە ئەۋە حزبەى كە برىارە كۆمۇنىستەكان و ماركسىيەكانى كوردستان پىكى بەئىنن، حزبى ماركس - حەمەتە، حزبى كۆمۇنىزمى ماركس، كۆمۇنىزمى كرىكارىيە.

2007-3-28

*ئەم پەرەگرافە لەنوسىنەكەى بەرپىز "ھەژىن" دا، كە لەۋەلام بە وتارىكى مىندا و لەژىر نارى (كۆمەنگەى كوردستان پىۋىستى بە خۇ ئازادكرن ھەيە ئەك بە فرىاگوزار) ۋەرگىراۋە.

* جياۋازىيەكانى ئىمە، ۋوتۋىتتەكە لەگەل مەنسورى حەمەت سەبارەت بەباسەكانى كۆمۇنىزمى كرىكارى.